

E. X. González Seoane (2003): “Palabras de clausura do Simposio ‘Léxico e estandarización en Galicia’”, en M. Álvarez de la Granja / E. X. González Seoane (eds.): *A estandarización do léxico*. Santiago de Compostela: Consello da Cultura Galega / Instituto da Lingua Galega, 551-553.

You are free to copy, distribute and transmit the work under the following conditions:

- **Attribution** — You must attribute the work in the manner specified by the author or licensor (but not in any way that suggests that they endorse you or your use of the work).
- **Non commercial** — You may not use this work for commercial purposes.

PALABRAS DE CLAUSURA DO SIMPOSIO
“LÉXICO E ESTANDARIZACIÓN EN GALICIA”

Ernesto Xosé González Seoane

Comité Organizador do Simposio

Excelentísimo Sr. Presidente do Consello da Cultura Galega
Queridos amigos e compañeiros:

Quero comezar a miña intervención neste acto de clausura agradecendo a axuda que nos prestaron diversas institucións para a realización deste Simposio, nomeadamente o Departamento de Filoloxía Galega, a Facultade de Filoloxía, o Vicerrektorado de Investigación e Innovación, a Consellería de Educación e Ordenación Universitaria da Xunta de Galicia, o Ministerio de Ciencia y Tecnología e o Consello da Cultura Galega. Ó mesmo tempo, quero manifestarlles a tódalas persoas presentes a nosa gratitude pola boa acollida que dispensaron a esta iniciativa.

Cando matínabamos na idea de celebrar este Simposio, o noso obxectivo era crear un espazo para a reflexión crítica verbo do proceso de estandarización do léxico, dos avances atinxidos, dos erros cometidos, das tarefas aínda pendentes.

Ó longo destas catro semanas tivemos a ocasión de escoitar análises e valoracións sobre algúns aspectos centrais na planificación do léxico (empréstitos, interferencias, incorporación do léxico terminolóxico, etc.) e sobre o seu tratamento nos textos lexicográficos.

Sen embargo, visto desde o acto de clausura, coído que o programa do Simposio presenta unha carencia importante. E é que nel se bota en falta unha intervención orientada a explicar ónde estábamos por volta de mediados dos anos 80, é dicir, cál era o punto de que partiamos e cáles as condicións obxectivas en que se tivo que desenvolver o traballo de planificación. Se non se programou unha conferencia destas características foi probablemente porque para as persoas que elaboramos o programa aquilo forma xa parte das nosas vidas. Sen embargo, á vista da insultante mocidade de boa parte do público, tal vez sexa aconsellable botar por un momento a vista atrás para lembrar aqueles tempos.

Non se preocupen, que non os vou abafar cunha morea de datos, porque o estado da estandarización do léxico arredor de mediados dos 80 pode resumirse doadamente cunha soa palabra: nada, ou cero, como prefiran. En 1985 non tiñamos un só dicionario moderno de que botar man. Minto. Tiñamos un pequeno dicionario bilingüe, o dicionario Nós, no que traballaron algunhas persoas que están aquí presentes, que nos sacou de máis dun apuro. Para que teñan unha idea da actividade desenvolvida nos últimos quince anos direilles que neste curto período –quince anos non son nada na vida dunha lingua– o número de títulos publicados representa bastante máis do triplo dos aparecidos ó longo de todo o século XIX e dos tres primeiros cuarteis do século XX. Esta cifra é unha mostra elocuente da magnitude do traballo realizado ó longo destes poucos anos.

Por outra banda, as condicións de traballo distaban moito de ser as ideais. E non me refiro xa ós recursos materiais ou económicos, senón á urxencia con que tiñan que desenvolverse os traballos. O locutor que tiña que retransmitir, por primeira vez na súa vida e tal vez tamén por primeira vez na historia, un partido de fútbol, ou o xornalista que tiña que ler pola radio un parte meteorolóxico non podían esperar pacientemente a que o lingüista de garda estudiasse de vagar as posibles solucións para os termos que precisaba. O lingüista convertíase deste xeito nunha especie de bombeiro entolecido que non daba abasto para apagar cunha soa manguera un cento de lumes que se lle acendían aquí e acolá.

E todo isto nunha atmosfera de gran crispación provocada polas liortas normativas que, como ocorre en xeral con tódalas contendas fraticidas, foron extraordinariamente cruentas e custosas, e non só no plano intelectual ou académico, senón mesmo na esfera persoal.

Así e todo, penso que tódalas persoas que participaron neste proceso, uns desde postos de certa responsabilidade, outros desempeñando labores máis modestos, fixérono coa ilusión e co entusiasmo de quen está convencido de estar a realizar un traballo útil para a lingua e para o país. É seguro que se cometeron erros debidos ás presas, á inexperiencia, á mocidade, á falta de formación... Aí están os trasacordos para testemuñalo.

En calquera caso, penso sinceramente que contemplados desde a distancia de só quince anos, a magnitude e a calidade do traballo feito asusta por increíble. Sería inxusto que o ILG pretendese apropiarse de todo este traballo, porque foi unha obra de moitos, unha obra colectiva, na que participaron, por suposto, os membros do ILG, pero tamén os bolseiros que ó longo destes anos pasaron pola casa de López Ferreiro, uns facendo traballos máis creativos, outros realizando un labor máis escuro, os profesores de ensino medio que dedicaron o seu tempo libre a acometer proxectos lexicográficos, os lingüistas do *DOG*, do Parlamento, do Servizo de Normalización Lingüística da Universidade, etc.

Non pretendo converter este discurso nunha evocación nostálgica dos bos tempos pasados, nin moito menos nun exercicio de autocomplacencia. O dito non debe entenderse, pois, como unha xustificación das carencias ou dos erros que hoxe presenta a estandarización do léxico, por máis que sexa a explicación certa de moitos deles.

O que quero dicir é que hoxe estamos nunha situación incomparablemente mellor que nos permite fixar para o noso traballo obxectivos máis ambiciosos, partindo da revisión crítica do traballo feito mais tamén do lexítimo orgullo de ter contribuído ó avance do proceso de estandarización. Temos razoablemente cubertas as necesidades básicas, dispoñemos de máis medios, de máis información, dunha formación máis sólida. En calquera caso, para a consecución destes obxectivos, hoxe coma daquela, é preciso o concurso de tódalas persoas que estean dispostas a arrimar o ombreiro.

Como saben, estas xornadas sobre *Léxico e estandarización* representan a continuidade dun programa posto en marcha o curso pasado coa organización dun ciclo semellante sobre *Léxico e dialectoloxía*. Trátase dunha iniciativa que pretende abordar sucesivamente o estudo do léxico galego desde diferentes perspectivas. A boa acollida que se lles dispensou ás dúas primeiras edicións constitúe desde logo un estímulo para acometermos unhas terceiras e, se vostedes o permiten, unhas cuartas e unhas quintas. Se vostedes están dispostos, nós trataremos de non defraudalos. Xa que logo, deica o ano próximo.

Moitas grazas.